

BİR SORU, BİR CEVAP

Doğın Alpaslan Demir

Bir Soru, Bir Cevap

Aşağıdaki görselde yer alan iddialar hakkında ne düşündüğümü soran çok sayıda okuyucu mesajı aldım. Buna ve bu minvaldeki iddiaların tümü üzerine düşüncelerimi yazdım; buyurun, başlıyoruz.

Hekimlik, onlarca bilim dalından beslenen, uygulamayla teorik bilginin çok hassas bir biçimde harmanlandığı, risk yönetiminin sanat gibi icra edildiği, karar alma süreçlerinde sosyal, siyasal, ekonomik etkenlerin ve hatta kriminal faktörlerin etkili olduğu bir disiplindir.

Tıp disiplininin bu karmaşık yapısı, eğitiminin ömür boyu sürme zorunluluğu ve insan yaşamı üzerine karar alma baskısı hekimlerin kendine özgü bir kişilik ve kimlik geliştirmesine neden olur. Hekimlik yapma şartlarının zorlaşması, bilimin hor görüldüğü siyasi iklim, hurafelerin değer kazandığı kültürel doku, eğitimin değersizleştirilmesi bu kimlik ve kişiliği kırılması zor kalıplara sokabilir. Oğuz Atay, Tehlikeli Oyunlar romanında hekimliğin bu yanını "beyaz gömlekliler tarikatı" metaforunu kullandığı bir bölümde çarpıcı bir dille anlatmıştır¹. Hekimler, tüm meslek yaşamları boyunca kendilerine yapışan bu kişilik ve kimlikle mücadele ederler. Dilimize yerleşmiş "Tıbbiyeden her şey çıkar ara sıra

da doktor çıkar" cümlesinin ana motifi bu mücadelenin dışı vurunundan ibarettir.

Üzölerek söylemek zorundayım ki hekimlerin bazıları kendilerine yapışın bu kimliğin hedonist ve egosantrik özelliklerine adapte olarak megalomanik bir kişilik yapısı geliştirirler. Kelle paçacı profesörler, "korona bir tür griptir" diyen "uzmanlar", virüse ırkçı modeller çizen "dahi" akademisyenler bu kişilik yapısı ve yaşadıkları ülkenin siyasal/kültürel çöküntüsü içinde ortaya çıkarlar. Geleneksel tıba karşı çıkıyor görüntüsü altında bilim dışı iddiaların ve komplo teorilerinin başını çekenler de aynı kişilik örüntüsüne sahiptirler.

Hekimliğin binlerce yıldır ana mottosu Latince "primum non nocere" yani "öncelikle zarar verme!" ilkesidir. Bu ilke "bilmiyorum" diyebilmeyi en önemli erdem sayar.

Bilimin bugün geldiği nokta, bir kişinin (akademisyenler dahil) tıp alanında o güne kadar keşfedilmemiş bir hipotezi tek başına geliştirme ve test etme olanağı bırakmamıştır. Bilimsel buluşlar yetkin laboratuvarlara ve uzman ekiplerin işbirliğine ihtiyaç duyar. Ortaya konan hipotezler bilimsel dergilerde yayımlanır ve o alanda çalışan binlerce bilim insanının görüşlerine sunulur. Tartışmalar, eleştiriler, karşı görüşler, yeni hipotezler bilimsel çalışmaları ileriye taşır. Bilim insanları çalışmalarının sonuçlarını sosyal medyada veya televizyon kanallarında değil bilim dergilerinde duyururlar.

Hekimler, kendi alanlarındaki bilimsel çalışmaları izleyebilecek temel kavramlara, terminolojiye sahip olacakları zorlu bir eğitim görürler. Bu nedenledir ki yaşamları boyunca akademik dergileri, kongreleri takip ederler. Hekimler, bilimin elde ettiği bilgiyi ve usta çırak ilişkisiyle geliştirdikleri becerileri kullanarak toplumun ve bireylerin korunmasını ve iyileşmesini sağlayan sanatçılardır. Hekimlerin ve bilim insanlarının yolu çok sık kesişir ama biri diğ erinin rolünü oynayamaz. İsimlerinin başındaki unvanları ne olursa olsun, yeni bir bilimsel gerçeği ortaya koyduğunu iddia eden, bilim insanlarının çalışmalarını yok sayan malumatfuruşların sayılarının ve onlara gösterilen ilginin artması o toplumun kültürel, sosyal çürümüşlüğüne şaşmaz ibrelerinden biridir.

Bu yazı 24 Aralık 2020 tarihinde doganalpdemir.com internet sitesinde yayımlanmıştır.

DİPNOTLAR

ⁱ “...beyaz gömlekleri uçuşarak, insanın yüzüne bakmadan geçen doktorların peşinden koştu. Bu doktorlar, hep bilinmeyen bir hasta ile, o sırada kendilerini bekleyen insanlarla ilgisi olmayan soyut bir hastalık kavramı ile uğraşıyorlardı. Bu hastalık denen mesele profesörler, doçentler, mütehassıslar, asistanlar, hemşireler, hastabakıcılar, laborantlar, hademeler, tıp öğrencileri arasında görüşülen ve insanların ve özellikle hastaların üstünde bir davaydı. Elinizde üstü büyüğü yazılarla dolu kâğıtlar onların arkasından bakakalıyordunuz. Mutlu bir raslantı sonucu, yarı aralık duran bir kapıdan, bu büyücüler tarikatından olup da sizin aradığınız ve belirsiz bir süre beklemeniz gereken insanüstü beyaz yaratıklardan birini görebilirsenez, tarikat mensuplarından bir başkasıyla konuşan ve hastaların, özellikle hasta yakınlarının anlayamayacağı yabancı bir dille bir şeyler söyleyen bu dalailama, hemen suratınıza kapıyı kapatıveriyordu. Tanrılar katma çıkmanıza, bir an için bile izin verilmiyordu. Sevgi ile Selim Beyin de katıldıkları hasta yakınları sınıfı, hastalar kadar, belki onlardan da çileli bir zümreydi. Değil hasta yakınlarının, asistanların, asistanlar ne demek mütehassısların, hatta doçentlerin bile beş metreden fazla yakınma sokulamadığı bir profesörle konuşmak ne demekti? Milyonlarca insanın kurtulması için çalışan bir tıp devi olarak, zavallı bir tozun hayatı için endişelenen önemsiz bir molekülden başka bir şey olmayan hasta yakınlarını küçümseyici bakışlarıyla ezip geçiveriyorlardı. Bu şaşkın kalabalığa; üzerinde hiçbir şey yazmadığı için arkasında neler olup bittiği belli olmayan bir kapının aralığından saydam tül gibi süzülerek kayboluyorlardı.”

Oğuz Atay, Tehlikeli Oyunlar, İletişim Yayınları, 2. Baskı, 1984.